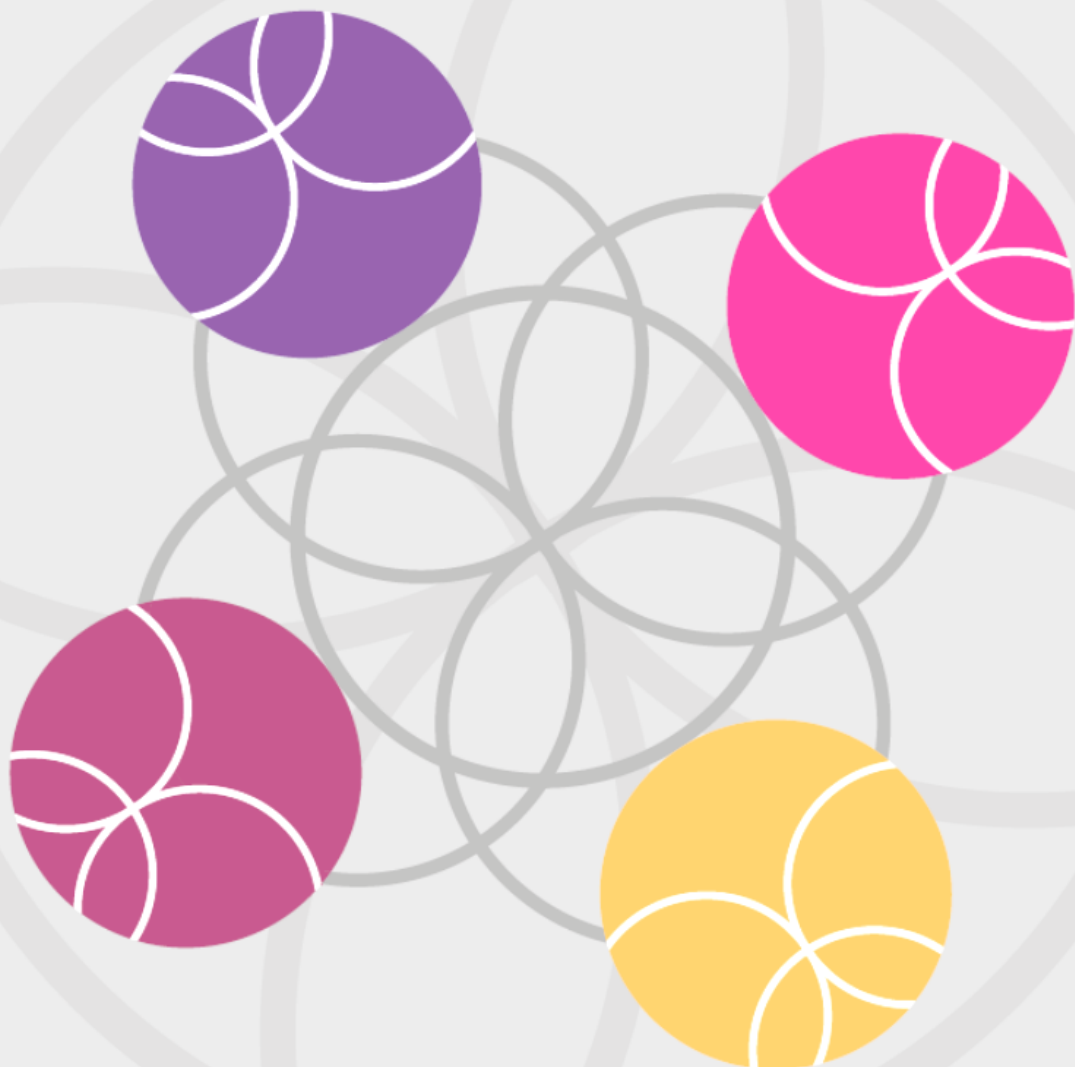

Reformatorisch Samenwerkingsverband
Voortgezet Onderwijs

Handboek Ondersteuningstoewijzing

Versie 4.1 - 2018 11 12

Inhoud

1. Uitgangspunten.....	3
2. Loket samenwerkingsverband RefSVO.....	3
2.1 Functie:	3
2.2 Taken:	3
2.3 Samenstelling:	3
2.4 Besluitvorming:.....	4
2.5 Contactgegevens loket samenwerkingsverband:.....	4
3. Algemene richtlijnen aanvraag toelaatbaarheidsverklaring (TLV).....	4
4. Bekostiging bijzondere zorg	6
5. Procedure aanvraag toelaatbaarheidsverklaring	7
6. Procedure aanvraag verlenging TLV/nieuwe TLV	7
7. Overzicht typen TLV in het VSO	8
7.1 Algemene criteria aanvraag (verlenging) TLV type GP	8
7.2 Algemene criteria aanvraag TLV type ZML, LZ, LG en EMB	10
7.3 Aanvullende criteria aanvraag TLV type ZML: zeer moeilijk lerend	11
7.4 Aanvullende criteria aanvraag TLV type LZ: langdurig ziek	11
7.5 Aanvullende criteria aanvraag TLV type LG: lichamelijke handicap	11
7.6 Aanvullende criteria aanvraag TLV type EMB: ernstig meervoudige beperkingen	12
8. Aanvragen van toelaatbaarheidsverklaring voor PrO-afdeling van de VO-school.....	12
9.1 Algemene criteria aanvraag TLV type PrO	13
9.2 Aanvullende criteria aanvraag TLV type PrO voor bijzondere groepen.....	13
9. Aanvraag toewijzing Leerweg Ondersteunend Onderwijs (LWOO)	14
10.1 Algemene criteria toewijzing LWOO.....	15
10. Ondersteuningstoewijzing op schoolniveau.....	16

1. Uitgangspunten

- Passend reformatorisch Voortgezet Onderwijs voor alle leerlingen met een reformatorische achtergrond binnen het Voortgezet (Speciaal) Onderwijs;
- Focus op wat de leerling nodig heeft (oplossingsgericht en handelingsgericht) om tot leren te komen;
- Het reguliere onderwijs wordt zodanig ingericht dat zoveel mogelijk leerlingen het reguliere onderwijs kunnen volgen, al dan niet met extra ondersteuning, gericht op de toekomst van de leerling;
- Nauwe betrokkenheid van leerling en ouders bij het proces van ondersteuningstoewijzing;
- Ruimte voor eigen verantwoordelijkheid, ondernemende professionals, experimenten en maatwerk;
- Optimale samenwerking met ketenpartners (onder andere de jeugdzorg);
- De uitgangspunten en de opgestelde criteria vallen binnen de wettelijke kaders;

2. Loket samenwerkingsverband RefSVO

2.1 Functie:

Het Loket RefSVO is een toewijzingsorgaan op het niveau van het samenwerkingsverband. Dit orgaan beslist over de toelating tot het VSO type ZML, LZ, LG, EMB (voormalig cluster 3) en type GP (voormalig cluster 4), en over de toelating tot het Praktijk Onderwijs (PrO) op een VO-school, door middel van het beoordelen van de toelaatbaarheid van een leerling en het afgeven van een toelaatbaarheidsverklaring (TLV). Ook worden door het Loket de toewijzingen Leerweg Ondersteunend Onderwijs (LWOO) afgegeven. Bij twijfel over de meest passende onderwijssetting voor een leerling kan een school het Loket RefSVO om advies vragen.

2.2 Taken:

Het Loket RefSVO heeft de volgende taken:

- Beslissen over toelating tot het VSO (bovengenoemde typen). Het Loket beslist niet over toelating tot eigen trajectklassen van de scholen;
- Beslissen over plaatsing in een LWOO/PrO-setting op de VO-school;
- Adviseren over bezwaren tegen beslissingen over LWOO/PrO-toewijzingen of andere beslissingen van het loket op schoolniveau (zie 5.3), ook wanneer de beslissing daarvoor straks bij de scholen ligt;
- Jaarlijks afleggen van verantwoording aan het bestuur van het samenwerkingsverband RefSVO;
- Indien nodig overleg voeren met de zorgloketten PO van Berséba over leerlingen die in het SO al een TLV hebben. Voor plaatsing in het VSO is een nieuwe TLV nodig.

2.3 Samenstelling:

- Het loket bestaat uit vier personen, waarin nooit meer dan één persoon van eenzelfde school zitting heeft.
- De volgende functies zijn in het loket vertegenwoordigd:
  - Onafhankelijk voorzitter uit het regulier onderwijs met deskundigheid op het gebied van LWOO/PRO;
  - Deskundige in de functie van orthopedagoog/gedragswetenschapper met kennis van onderwijs aan zeer moeilijk lerende leerlingen (ZML), langdurig zieke leerlingen (LZ), leerlingen met een lichamelijke handicap (LG) en leerlingen met een ernstig meervoudige beperking (EMB);

- Deskundige in de functie van orthopedagoog/gedragwetenschapper met kennis van onderwijs aan leerlingen met gedragsproblemen (GP);
- Deskundige uit een pool met verschillende disciplines die, afhankelijk van de aanvraag, op afroep beschikbaar zijn, zoals:
  - Kinder- of jeugdpsycholoog
  - Pedagoog
  - (School) Maatschappelijk werker
  - Arts
  - Kinder- en jeugdpsychiater
- Ambtelijk secretaris (administratieve functie).
- De orthopedagogen in het loket hebben bij voorkeur een registratie als GZ-psycholoog of NVO Orthopedagoog-Generalist.
- Het loket beslist welke discipline om aanvullend advies (deskundigenverklaring) wordt gevraagd. De meeste disciplines zijn vertegenwoordigd in de verschillende Zorg Advies Teams op de scholen en daardoor gemakkelijk beschikbaar. Dit kan bijvoorbeeld een schoolarts of schoolmaatschappelijk werker zijn die via het ZAT verbonden is aan de school die de aanvraag heeft ingediend.
- De op afroep gevraagde deskundige is bij voorkeur fysiek aanwezig bij de vergadering. Eventueel kan een schriftelijke deskundigenverklaring volstaan.
- De personen die deel uitmaken van de pool met deskundigen komen uit verschillende regio's.

2.4 Besluitvorming:

- De voorzitter en deskundigen hebben stemrecht. De ambtelijk secretaris en de derde deskundige die op afroep aanwezig is, hebben geen stemrecht.
- Als een aanvraag behandeld wordt van een school waaraan een deskundige van het loket verbonden is, dan onthoudt deze deskundige zich van stemming.

2.5 Contactgegevens loket samenwerkingsverband:

- Het loket heeft een website waarop relevante informatie ten aanzien van zorgtoewijzing beschikbaar wordt gesteld, namelijk www.refsvo.nl.
- Contact met het loket via e-mail: loket@refsvo.nl.

3. Algemene richtlijnen aanvraag toelaatbaarheidsverklaring (TLV)

Een toelaatbaarheidsverklaring wordt alleen aangevraagd met het oog op plaatsing in het VSO of op de PrO-afdeling van een VO-school. De school die aanvraagt voor plaatsing in het VSO, voert vooraf overleg met de beoogde toekomstige VSO-school voordat het traject van aanvraag in gang wordt gezet.

Ten aanzien van leeftijd leerling:

- Een toelaatbaarheidsverklaring voor het VSO kan worden aangevraagd voor een leerling die bij de start van het cursusjaar 12 jaar of ouder is. In sommige gevallen kan in overleg met het Loket van deze regel afgeweken worden
- Toelaatbaarheidsverklaringen worden maximaal afgegeven tot einde van het cursusjaar waarin de leerling 18 jaar wordt.

- Indien een verlenging van een TLV aangevraagd wordt, die tot einde van het cursusjaar loopt waarin de leerling 18 jaar wordt, kan deze verlengd worden tot maximaal einde van het cursusjaar waarin de leerling 20 jaar wordt. Er dient dan duidelijk onderbouwd te worden wat het leertraject van deze leerling nog is.

Ten aanzien van advies door deskundigen aan de VO-school:

- Bij het aanvragen van een TLV is een VO-school altijd verplicht zich door 2 deskundigen te laten adviseren. De eerste deskundige is een orthopedagoog of psycholoog.
- Een 2^e deskundige is een kinder- of Jeugdpsycholoog of een pedagoog. Voor PrO is deze 2^e deskundige is iemand met relevante werkervaring en kennis over de schoolsoorten vmbo en praktijkonderwijs).

Ten aanzien van benodigde gegevens betreffende het intelligentieniveau:

- IQ-gegevens in het dossier mogen bij de aanvraag maximaal twee jaar oud zijn.

Ten aanzien van plaatsingstermijnen:

- Wettelijke plaatsingsdata op het VSO zijn 1 augustus, 1 januari en 1 april. In goed overleg met de beoogde toekomstige VSO-school kan hiervan worden afgeweken.
- Wanneer een plaatsing in het VSO voor een nieuw schooljaar wordt aangevraagd, dient de aanvraag voor 1 juni bij het loket te zijn ingediend.
- Wanneer een plaatsing op een PrO-afdeling voor een nieuw schooljaar wordt aangevraagd, dient de aanvraag voor 1 mei bij het Loket te zijn ingediend. (Voor toewijzingen LWOO voor een nieuw schooljaar dient een lijst met leerling-gegevens van de leerlingen, die door de bij ons Samenwerkingsverband aangesloten VO-school hiernaar verwezen worden, voor 1 juli bij het Loket te zijn ingediend.)

Ten aanzien van de geldigheidsduur van een TLV:

- De school (eventueel na overleg met bijvoorbeeld het Loket of een VSO-school) die een toelaatbaarheidsverklaring aanvraagt, geeft zelf de gewenste geldigheidsduur aan van de TLV. Dit is minimaal een schooljaar voor ZML, LZ, LG, EMB, GP en minimaal 2 jaar voor PrO.
- Voor alle typen geldt: maximaal de gehele schoolperiode tot einde cursusjaar waarin de leerling 18 jaar wordt.
- Een verlenging vanaf 18 jaar kan aangevraagd worden tot maximaal het einde van het schooljaar waarin de leerling 20 jaar wordt.

Ten aanzien van grensverkeer en verhuizing:

- * Alle TLV's (en toewijzingen LWOO) zijn landelijk geldig.
- * Alle TLV's VSO worden bij verhuizing of grensverkeer bekostigd door het Samenwerkingsverband dat de TLV heeft afgegeven.
- * Alle TLV's PrO worden bekostigd door het Samenwerkingsverband van de VO-school waar de leerling naar school gaat (Alle toewijzingen LWOO worden bekostigd door het Samenwerkingsverband van de VO-school waar de leerling naar school gaat).

Ten aanzien van teldatum voor bekostiging:

- Alle TLV's PrO (en toewijzingen LWOO) moeten, net als de TLV's voor VSO, voor 1 oktober van ieder jaar zijn afgegeven door het Loket RefSVO en ingeschreven zijn op de VSO- of PrO-school, indien de school de bekostiging voor deze vorm van onderwijs voor het volgende kalenderjaar wil ontvangen.

- De VSO-scholen hebben tot 1 februari van het volgend kalenderjaar de gelegenheid om de gegevens van 1-10 aan te passen. Voor de leerlingen VSO die tussen 1 oktober en 1 februari op een VSO-school worden ingeschreven, wordt deze groeibekostiging via een beschikking naar de school overgemaakt.
- **Let op!** Dit geldt niet voor de TLV-PrO (en toewijzing LWOO). Indien deze op 1-10 niet is ingeschreven in het systeem van de school, krijgt deze leerling voor dit 1^e jaar geen PrO- (of LWOO-) bekostiging vanuit de overheid of vanuit het RefSVO.

Ten aanzien van zorgplicht:

- Alle V(S)O-scholen hebben zorgplicht. Dit betekent dat voor elke leerling binnen 6 weken na inschrijving een passende leerplek aangeboden moet worden. Deze termijn mag 1 keer met 4 weken worden verlengd.

Ten aanzien van het bewaren van dossiers:

- Dossiers, die via Sharepoint zijn ge-upload, worden door het Loket RefSVO 6 maanden bewaard. De school die de TLV aanvraagt dient te zorgen voor het bewaren van het complete dossier.

Ten aanzien van communicatie met de ouders van een leerling waarvoor een TLV is aangevraagd:

- Het Loket RefSVO upload de TLV-beschikkingen in de map van de aanvragende school op Sharepoint. De school communiceert hierover met de ouders, en stuurt de TLV eventueel naar de ouders.

Ten aanzien van delegeren afgeven TLV-GP:

- Een school kan ervoor kiezen een TLV-GP zelf af te geven. Het afgeven van een TLV-GP wordt dan aan de school gedelegeerd. De volgende bepalingen zijn hierop van toepassing:
  - a. Wettelijk gezien is het samenwerkingsverband verantwoordelijk voor het afgeven van een TLV.
  - b. De school geeft van tevoren aan of zij gebruik maakt van deze mogelijkheid.
  - c. Wettelijk gezien is het mogelijk dat het samenwerkingsverband een TLV die door de school is afgegeven, intrekt.
  - d. Als de school zelf een TLV-GP afgeeft, vindt er altijd een toetsing van het dossier plaats door het Loket van het samenwerkingsverband. Als na deze toetsing blijkt dat de TLV terecht is afgegeven, wordt een handtekening gezet door de directeur-bestuurder, wordt de TLV van een nummer voorzien en is de TLV rechtsgeldig.
  - e. Het loket van de school voldoet aan dezelfde eisen waaraan het loket RefSVO moet voldoen.

4. Bekostiging bijzondere zorg

- Het samenwerkingsverband VO is opmerkzaam welke zorg de verantwoordelijkheid van de scholen is, en welke zorg door anderen (zorgverzekering en gemeente waar een leerling woont) bekostigd dient te worden.
- De bekostiging van de huidige AWBZ is opgedeeld in:
  - kern AWBZ langdurige intensieve zorg (LIZ wet)
  - preventieve zorg (gemeente)
  - via zorgverzekering (paramedici)
  - compensatieplicht SWV (AWBZ-compensatie komt naar het SWV)

- Het Loket RefSVO informeert het loket van de scholen over verschillende bekostigingsmogelijkheden. De school voert de samenwerking met zorginstellingen uit.
- Bij vragen over het dragen van kosten van zorg door welke instantie, kan na overleg met de directeur-bestuurder van het RefSVO, dhr. Edwin Bos ingeschakeld worden.

5. Procedure aanvraag toelaatbaarheidsverklaring

- Een Toelaatbaarheidsverklaring (TLV) t.b.v. een plaatsing op een ProO-afdeling of in het VSO wordt door de school, waar de leerling is aangemeld en die aangesloten is bij Samenwerkingsverband RefSVO, aangevraagd. Een TLV type ZML, LZ, LG en EMB kan ook door een school voor Speciaal Onderwijs, die bij het Samenwerkingsverband RefSVO is aangesloten, worden aangevraagd.
- In de aanvraag wordt aangegeven welk type TLV wordt aangevraagd. Als hierover twijfel bestaat, wordt het loket om advies gevraagd welk type TLV het meest passend is.

NB: een basisschool kan geen TLV aanvragen bij het Loket RefSVO, een aanvraag loopt altijd via één van de bij ons Samenwerkingsverband aangesloten V(S)O-scholen. Ook V(S)O-scholen van buiten ons samenwerkingsverband kunnen geen TLV aanvragen bij het Loket RefSVO. Deze aanvraag moet altijd in samenwerking met een V(S)O-school van RefSVO gedaan worden. De aanvragende school bekijkt, voor zij de aanvraag bij het Loket indient, of er zelf een passend onderwijsaanbod gedaan kan worden. Pas als blijkt dat dit niet het geval is, schrijft deze school een onderbouwing voor de aanvraag naar buiten ons SWV. Hierbij dienen de handtekeningen van onze school te zijn, en het dossier dient via die school op Sharepoint gezet te worden.

6. Procedure aanvraag verlenging TLV/nieuwe TLV

Voor de volgende categorieën leerlingen kan het nodig zijn om een verlenging van een TLV/nieuwe TLV aan te vragen (hiervoor is een checklist (verlenging) beschikbaar):

- A. Indien de TLV niet afgegeven is voor de gehele periode dat een leerling het onderwijs volgt in het VSO;
- B. leerlingen die vanuit het SO de overstap maken naar het VSO;

leerlingen die eerder een TLV hebben toegewezen gekregen, maar waarvan de TLV niet binnen 1 jaar na afgiftedatum is ingeschreven op een VSO- of ProO-school;

De procedure ten aanzien van aanvraag verlenging TLV voor deze leerlingen is als volgt:

- Categorie B en C: het dossier van deze leerlingen voldoet aan dezelfde eisen en wordt getoetst aan dezelfde criteria als bij de aanvraag van een nieuwe TLV;
- Categorie A: het dossier voor de aanvraag van verlenging van de TLV is beperkt. Volstaan kan worden met het TLV-nummer dat verlengd moet worden, aangevuld met een voortgangsrapportage bestaande uit relevante dossierstukken, het (geëvalueerde) ontwikkelingsperspectief en de meest recente IQ-gegevens (hiervoor bestaat geen geldigheidsduur). Verder dient er een onderbouwing meegestuurd te worden, waarin aangegeven staat om welke redenen deze leerling Speciaal Onderwijs nodig heeft. Deze onderbouwing dient voorzien te zijn van datum, naam en functie.

7. Overzicht typen TLV in het VSO

	Type TLV in het VSO	Kenmerk DUO	Oude term	Geldigheidsduur TLV
1.	GP Plaatsing in het vso in verband met ernstige gedragsproblemen	Categorie 1	Cluster 4	Minimaal 1 jaar, maximaal hele schoolloopbaan**
2.	ZML Plaatsing in het vso in verband met zeer moeilijk leren	Categorie 1	Cluster 3-ZML	Minimaal 1 jaar, maximaal hele schoolloopbaan**
3.	LZ Plaatsing in het vso in verband met langdurige ziekte	Categorie 1	Cluster 3-LZKa en LZKb	Minimaal 1 jaar, maximaal hele schoolloopbaan**
4.	LG Plaatsing in het vso in verband met lichamelijk handicap	Categorie 2	Cluster 3-LG	Minimaal 1 jaar, maximaal hele schoolloopbaan**
5.	EMB Plaatsing in het vso in verband met ernstig meervoudige beperking*	Categorie 3	Cluster 3-MG-gedrag Cluster 3-ZML-MG	Minimaal 1 jaar, maximaal hele schoolloopbaan**

* de type EMB is opgesplitst in 3 categorieën:

A. leerling met IQ < 35

B. leerlingen met IQ tussen 35 en 70 met ernstige en complexe lichamelijke beperkingen

C. leerlingen met IQ tussen 35 en 70 met ernstige psychiatrische stoornissen

** : zie voor precieze omschrijving: hoofdstuk 3; ten aanzien van geldigheidsduur TLV

7.1 Algemene criteria aanvraag (verlenging) TLV type GP

Toelaatbaarheidsverklaring t.b.v. plaatsing in het VSO i.v.m. ernstige gedragsproblemen (categorie 1)

Voor een leerling, die in aanmerking zou kunnen komen voor een TLV type GP gelden de volgende algemene richtlijnen:

- De VO-school binnen ons Samenwerkingsverband, waar de leerling is ingeschreven, kan de benodigde ondersteuning voor onderwijs niet bieden op de afdeling Gedragsproblematiek binnen het reguliere onderwijs van die school;
- 8*
- Er is sprake van ernstige gedrags- of kinder-psychiatrische problematiek, zoals beschreven in de DSM-IV/V¹;
- Er wordt verwacht dat er tenminste een half jaar geïndiceerde hulpverlening nodig zal zijn of dit heeft reeds plaatsgevonden;
- De sociaal-emotionele of gedragsproblematiek komt naar voren in zowel het onderwijs als in de thuissituatie en/of de vrijetijdsbesteding;
- Er is een ernstige structurele beperking in de deelname aan het onderwijs waardoor de leerling niet voldoet aan de algemene leervoorwaarden met betrekking tot het vereist gedrag voor regulier onderwijs.
- De beschikbare ondersteuning (minimaal één arrangement) vanuit het reguliere onderwijs is niet toereikend. Dat kan worden aangetoond middels geëvalueerde handelingsplannen t.a.v. de gedragsproblematiek / sociaal-emotionele problematiek. De geëvalueerde handelingsplannen zijn maximaal een half jaar oud.

¹ In de toekomst zal bekeken worden of deze criteria zo strak gehanteerd moeten blijven. De wens is om in de toekomst dit te omschrijven als '... in termen van DSM-IV/V'. Op dit moment sluiten we aan bij de gangbare praktijk om hulpverlening van de grond te krijgen. Daarvoor is doorgaans diagnose volgens de DSM-IV/V voor nodig.

Aanvullende criteria

Voor het verkrijgen van een TLV type GP gelden de volgende aanvullende criteria:

A. *Criterium 'hulpverlening'*

De hulpverlening is betrokken (geweest) bij de leerling. Dat blijkt uit:

1. een psychodiagnostisch of psychiatrisch onderzoeksverslag waarin de problematiek beschreven is volgens DSM-IV/V;
2. een rapportage van de eventuele hulpverlening die in het recente verleden heeft plaatsgevonden. (maximaal 1 jaar geleden)

B. *Criterium 'extra ondersteuning op school'*

De extra ondersteuning van minimaal een half jaar kan vanuit de school aangetoond worden door:

3. een ontwikkelingsperspectief (met verantwoordingsdeel, handelingsdeel en evaluatiedeel)².

C. *Criterium 'integrale problematiek'*

Met behulp van psychodiagnostisch onderzoek wordt in kaart gebracht dat de problematiek breder speelt dan de context van de school vanwege persoonsgebonden problematiek. Hiervoor worden minimaal één COTAN goedgekeurd en één aanvullend instrument gebruikt, bij voorkeur de CBCL en de TRF. Het geheel wordt beschreven in:

4. een psychodiagnostische onderbouwing door een gedragswetenschapper met diagnostische aantekening.

D. *Criterium 'akkoord ouders'*

De ouders gaan akkoord met de aanvraag van de TLV. Dit blijkt uit:

5. het door ouders ingevulde en ondertekende aanmeldingsformulier.

De onderdelen 1, 3 4 en 5 zijn verplicht. Onderdeel 2 is optioneel. Dit heeft als reden dat bij sommige leerlingen sprake is van een traject waarbij gekozen wordt voor medicatie i.p.v. een bepaalde training of therapie.

Criteria voor aanvraag verlenging TLV

Voor het verkrijgen van een verlenging van een TLV cluster 4 gelden de volgende drie criteria:

A. *Criterium 'evaluatie'*

De evaluatie van de geboden hulp kan worden aangetoond met behulp van:

1. een ontwikkelingsperspectief (met handelingsdeel, verantwoordingsdeel en evaluatiedeel)³

B. *Criterium 'onderwijsbeperkingen'*

De ernst van de onderwijsbeperkingen wordt in kaart gebracht door middel van:

2. een door bij voorkeur COTAN goedgekeurd instrument, bij voorkeur de TRF.

C. *Criterium 'akkoord ouders'*

De ouders gaan akkoord met de aanvraag van de verlenging TLV. Dit blijkt uit:

3. het door ouders ingevulde en ondertekende aanmeldingsformulier. Dit formulier is een afgeleide van het formulier genoemd onder punt 5. Indien ouders niet ondertekenen, dient door de school aangegeven te worden om welke reden er niet getekend wordt. De school is verantwoordelijk voor de juiste ondertekening en het contact met de ouders.

Alle bovenstaande onderdelen zijn verplicht.

---

² Scholen mogen hun eigen format gebruiken.

³ Scholen mogen hun eigen format gebruiken.

Bij de overstap van het SO naar het VSO zal de volledige route voor het verkrijgen van een TLV GP doorlopen moeten worden. Dit type TLV kan bij het Loket RefSVO alleen door een VO-school van RefSVO aangevraagd worden.

7.2 Algemene criteria aanvraag TLV type ZML, LZ, LG en EMB

Bij het aanvragen van een TLV bij het samenwerkingsverband, wordt voor de betreffende leerling een traject doorlopen en een dossier opgebouwd volgens de volgende criteria:

1. Voor de betreffende leerling is op basis van een integraal beeld (waarin zowel beschermende als belemmerende factoren zijn meegewogen) een ontwikkelingsperspectief opgesteld. In dit ontwikkelingsperspectief staan de onderwijsbehoeften van de leerling (die noodzakelijk zijn voor zijn of haar welbevinden en/of (leer)ontwikkeling) en de benodigde ondersteuning om aan deze behoeften tegemoet te komen, beschreven.
  - a. Voor het beschrijven van domeinen waarop extra ondersteuning geboden moet worden en de hoeveelheid ondersteuning die het betreft, kan gebruik gemaakt worden van het VPI-instrument (wat de ondersteuningsbehoeften van de leerling in kaart brengt). Daarin worden de volgende hoofddomeinen onderscheiden:
    - a. Mentale eigenschappen:
    - b. Emotioneel functioneren
    - c. Sociale Participatie
    - d. Fysieke eigenschappen en mobiliteit
    - e. Communicatie en Taal(gebruik)
    - f. Leren Leren
    - g. Leerontwikkeling
    - h. Praktische redzaamheid
    - i. Stage
  - b. De verschillende typen ondersteuning zijn ondergebracht in zeven domeinen:
    - a. Pedagogische veiligheid
    - b. Pedagogisch reguleren
    - c. Aansluiten bij het verstandelijk niveau
    - d. Didactische begeleiding
    - e. Lesstof
    - f. Leeromgeving en leermiddelen
    - g. Medische zorg- en hulpmiddelen
2. Zowel de ouders als de leerling zelf zijn in het voortraject van de aanvraag betrokken.
3. De school geeft aan waarom de benodigde ondersteuning niet geboden kan worden binnen het basisarrangement van de school of een extra arrangement dat de school biedt.
4. Er zijn geëvalueerde handelingsplannen, aansluitend bij het ontwikkelingsperspectief die minimaal een half jaar oud zijn (en maximaal 2 jaar) en waaruit blijkt dat er doelgericht en planmatig is gewerkt om de ondersteuning af te stemmen op de onderwijsbehoeften.
5. Vanuit verslaglegging blijkt dat tijdens het traject door een gedragswetenschapper met diagnostische bevoegdheid (orthopedagoog of psycholoog) daadwerkelijk meegedacht is in een aanpak voor het handelen in de school. Hierbij is aangesloten bij de onderwijsbehoeften van de leerling. Betrokkenheid van jeugdzorg/ andere disciplines wordt gemeld indien van toepassing.

Uitzondering leerlingen met het syndroom van Down

- Voor leerlingen met het syndroom van Down is een medische verklaring voldoende om een TLV voor VSO type ZML in verband met zeer moeilijk leren (categorie 1) toegewezen te krijgen.
- Indien voor een leerling met het syndroom van Down een TLV MG (categorie 3) wordt aangevraagd, dient wel een volledig dossier te worden ingediend.

7.3 Aanvullende criteria aanvraag TLV type ZML: zeer moeilijk lerend

Toelaatbaarheidsverklaring t.b.v. plaatsing in het VSO i.v.m. zeer moeilijk leren (categorie 1)

Wanneer een TLV i.v.m. zeer moeilijk leren wordt aangevraagd zal aan de volgende voorwaarden voldaan moeten worden:

- Er dient aangetoond te worden dat het kind een IQ lager dan 55 en/of het Syndroom van Down heeft.
- Wanneer het IQ tussen de 55 en 70 ligt dient aangetoond te worden dat er sprake is van zeer geringe zelfredzaamheid.
- De onderwijsbehoeften dienen omschreven te worden, waaruit blijkt dat plaatsing op het VSO wenselijk is en plaatsing binnen het regulier VO (Blijv. Praktijkonderwijs) niet mogelijk is.

Indien een leerling veel meer begeleiding nodig heeft dan geboden kan worden met een toelaatbaarheidsverklaring categorie 1, kan een toelaatbaarheidsverklaring i.v.m. ernstig meervoudige beperking categorie 3 worden aangevraagd. Zie aanvullende criteria aanvraag TLV type EMB.

7.4 Aanvullende criteria aanvraag TLV type LZ: langdurig ziek

Toelaatbaarheidsverklaring i.v.m. langdurige ziekte (categorie 1)

Wanneer een TLV in verband met langdurige ziekte wordt aangevraagd zal aan de volgende voorwaarden voldaan moeten worden:

- Er dient aangetoond te worden dat de leerling een IQ > 70 heeft.
- Er wordt door middel van een medische verklaring aangetoond dat de leerling of een lichamelijke en/of een neurologische en/of een psychosomatische stoornis heeft, die het volgen van het onderwijs belemmert.
- Er wordt aangetoond dat er sprake is van zeer geringe zelfredzaamheid en/of structureel verzuim en/of een leerachterstand als gevolg van de stoornis.

7.5 Aanvullende criteria aanvraag TLV type LG: lichamelijke handicap

Toelaatbaarheidsverklaring i.v.m. lichamelijke handicap (categorie 1 of 2)

Wanneer een TLV in verband met lichamenlijk handicap wordt aangevraagd zal aan de volgende voorwaarden voldaan moeten worden:

- Er dient door middel van een verslag van medisch en/of psychodiagnostisch onderzoek aangetoond te worden dat er sprake is van één of meer stoornissen die motorische beperkingen veroorzaken en die het leren op school in grote mate belemmeren.
- Er dient aangetoond te worden dat er sprake is van zeer geringe zelfredzaamheid bij Algemene Dagelijkse Levensverrichtingen. Daarnaast heeft de leerling ondersteuning nodig bij (fijn) motorische handelingen, óf is er sprake van structureel verzuim, óf is er sprake van een leerachterstand.

- Er dient aangetoond te worden dat het kind een IQ hoger dan 70 heeft.

7.6 Aanvullende criteria aanvraag TLV type EMB: ernstig meervoudige beperkingen

Toelaatbaarheidsverklaring t.b.v. plaatsing in het VSO i.v.m. meervoudige handicap (categorie 3)

Wanneer een TLV in verband met een meervoudige handicap wordt aangevraagd zal aan de volgende voorwaarden voldaan moeten worden:

- Er dient door middel van een verslag van medisch en/of psychodiagnostisch onderzoek aangetoond te worden dat er sprake is van een lichamelijke beperking die het leren op school in grote mate belemmert en een totaal IQ lager dan 70.
- Er dient aangetoond te worden dat er sprake is van zeer geringe zelfredzaamheid bij Algemene Dagelijkse Levensverrichtingen en/of bij fijne motorische handelingen.
- Bij een IQ van lager dan 20 moet een verslag van een individueel afgenomen intelligentieonderzoek beschikbaar zijn en een verslag waaruit blijkt dat de ontwikkelingsleeftijd op het gebied van zelfredzaamheid lager is dan 24 maanden.
- Bij een IQ tussen de 20 en 35 moet er een verslag van een intelligentieonderzoek en sociaal-emotioneel onderzoek, een verslag van een psychodiagnostisch onderzoek met daarin een vastgestelde DSM-IV classificatie en/of een medisch verslag met daarin een diagnose beschikbaar zijn en/of er wordt aangetoond dat er sprake is van een zeer beperkt gedragsrepertoire.
- Bij een IQ tussen de 35 en 70 moet er een verslag van een intelligentieonderzoek, een verslag van een psychodiagnostisch onderzoek met daarin een vastgestelde DSM-IV classificatie en/of een medisch verslag met daarin een diagnose beschikbaar zijn. In het psychodiagnostische onderzoeksverslag moet omschreven worden dat er ondanks een IQ hoger dan 35 toch sprake is van een zeer beperkt gedragsrepertoire en de argumentatie waarom het reguliere ZMLK-onderwijs voor dit kind onvoldoende kan bieden, met andere woorden wat is de begeleidingsbehoefte van het kind en hoeveel hulp heeft het kind nodig om tot leren te komen.

8. Aanvragen van toelaatbaarheidsverklaring voor PrO-afdeling van de VO-school

Als een VO-school een aanvraag voor een TLV PrO doet bij het Loket, dient de volgende procedure gevolgd te worden (naast de algemene regels voor het aanvragen van een TLV, zoals genoemd in hoofdstuk 3 van deze notitie ondersteuningstoewijzing):

- De landelijke criteria blijven gelden (zie hiervoor ieder jaar de Staatscourant).
- De VO-school besluit of een aangemelde leerling in aanmerking komt voor PrO.
- De school stuurt het door ouder(s) ondertekende aanvraagformulier met het dossier naar het Loket RefSVO. Deze neemt in principe de beslissing van de school over, maar toetst de dossiers inhoudelijk of deze aan de criteria voldoen.
- Een door de VO-school aangevraagde TLV-PrO is pas definitief als de beschikking door het Loket is afgegeven, en naar de school is verstuurd.
- Voor deze vorm van onderwijs is niet het schooladvies van de basisschool leidend, maar de VO-school bepaalt of een leerling toelaatbaar is.
- Voor een juiste afstemming van de werkwijze en procedure is door het Samenwerkingsverband RefSVO een handboek aanmeldingsprocedure LWOO & PrO ter beschikking van de scholen gesteld. Het Loket RefSVO verwacht dat de VO-school zelf overlegt met de basisscholen over de procedure zoals vermeld in dit handboek.

9.1 Algemene criteria aanvraag TLV type PrO

Bij het aanvragen van een TLV-PrO bij het Samenwerkingsverband wordt voor de betreffende leerling een traject doorlopen en een dossier opgebouwd volgens de volgende criteria (zie ook het Handboek aanmeldingsprocedure LWOO & PrO, dat ieder jaar door RefSVO wordt uitgegeven):

1. Voor de toelating tot het Praktijk Onderwijs gelden de volgende landelijke criteria :
  - a. Een IQ-score tussen de 55 en 80.
  - b. Hierbij zijn grensvlakken waarop individuele afwegingen worden gemaakt:
    - Een IQ van 55 t/m 59: de VO-school overlegt met de (speciale) basisschool en de ouder(s) op basis van het leerling-dossier of de leerling het best op zijn plaats is in het PrO of het VSO-ZML.
    - Een IQ-score van 75 t/m 80: de VO-school bepaalt op basis van het criterium leerachterstand of zij de leerling indiceert voor PrO of het LWOO. Zij motiveert de keuze gedegen.
  - c. Een leerachterstand op minimaal 2 van de 4 domeinen technisch lezen, begrijpend lezen, spelling en inzichtelijk rekenen. Daarbij moet altijd 1 leerachterstand zijn bij begrijpend lezen of inzichtelijk rekenen. Een leerachterstand wordt uitgedrukt in een percentage en dient gelijk aan of groter te zijn dan 0,5. Deze gegevens worden aangeleverd door de basisschool.
2. Er dient een volledig ingevuld onderwijskundig rapport vanuit het Primair Onderwijs meegestuurd te worden. In dit onderwijskundig rapport staan duidelijk de scores van didactische toetsen voor technisch lezen, begrijpend lezen, spelling en inzichtelijk rekenen vermeld. Dit vermelden gebeurt met de naam van de toets en de toetsversie, de toetsdatum, de ruwe scores, de vaardigheidsscores, de DI en de Dle. Deze toetsen dienen afgenomen te zijn in hetzelfde cursusjaar als de aanvraag PrO wordt gedaan. Dit formulier vindt u in het Handboek aanmeldingsprocedure LWOO & PrO, dat ieder schooljaar door het Samenwerkingsverband RefSVO wordt uitgegeven.
3. Omdat het kan voorkomen dat naast achterstanden en laag IQ, ook de sociaal-emotionele toestand van de leerling moet worden meegenomen, dient er een uitslag van sociaal-emotionele vragenlijst bijgevoegd te worden.
4. Een door ouder(s) ondertekend formulier voor kennisneming en het geven van toestemming. Dit formulier vindt u in het Handboek aanmeldingsprocedure LWOO & PrO, dat ieder schooljaar door het Samenwerkingsverband RefSVO wordt uitgegeven.
5. Er zijn kopieën bijgevoegd uit het archief van de leerling, zoals eventuele eerdere testen of onderzoeken (niet ouder dan 2 jaar).

9.2 Aanvullende criteria aanvraag TLV type PrO voor bijzondere groepen

Er kan ook een aanvraag voor toelaatbaarheid tot het Praktijk Onderwijs ingediend worden voor een leerling voor wie het zorg- en onderwijsaanbod van het PrO naar het oordeel van dat bevoegd gezag het beste aansluit bij de behoeften van deze leerling en die:

- a. het voorbereidend beroepsonderwijs of het middelbaar algemeen voortgezet onderwijs bezoekt en op leerwegondersteunend onderwijs is aangewezen, met:
    1. scores op de criteria, bedoeld in artikel 15d, in het grensvlak van het leerwegondersteunend onderwijs en praktijkonderwijs
    2. naar het oordeel van het bevoegd gezag een toegenomen problematiek heeft nadat de beslissing is genomen dat de leerling op leerwegondersteunend onderwijs is aangewezen
- of

3. naar het oordeel van het bevoegd gezag een stapeling van andersoortige problematiek heeft dan wordt beoordeeld in het onderzoek of de leerling is aangewezen op leerwegondersteunend onderwijs of praktijkonderwijs,

of

- b. beschikt over een toelaatbaarheidsverklaring voor het speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs van een samenwerkingsverband, dan wel een ontwikkelingsperspectief heeft en die:
    1. voldoet aan het intelligentiequotiëntcriterium of leerachterstandscriterium voor toelating tot het PrO blijktens gegevens die gebaseerd zijn op screenings- of testinstrumenten genoemd in het Handboek aanmeldingsprocedure LWOO & PrO, dat ieder jaar uitgegeven wordt door het Samenwerkingsverband RefSVO.
- of
2. naar het oordeel van het bevoegd gezag, ongeacht een dergelijk intelligentiequotiënt of een dergelijke leerachterstand, een zodanige problematiek heeft dat toelaatbaarheid tot het PrO geboden is.

Het samenwerkingsverband baseert de beschikking over de toelaatbaarheid tot het PrO uitsluitend op de volgende bij de aanvraag gevoegde gegevens:

- a. een kopie van de beslissing dat de leerling is aangewezen op LWOO, of een kopie van de toelaatbaarheidsverklaring voor het speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs, dan wel een kopie van het ontwikkelingsperspectief,
- b. de op schrift gestelde zienswijze en instemming van de ouders,
- c. een onderbouwde motivering (met datum, naam en functie) waaruit blijkt dat de leerling voldoet aan de voorschriften genoemd onder de aanvullende criteria.
- d. een leerling-dossier dat in elk geval bevat:
  1. het ontwikkelingsperspectief of de onderwijskundig rapportage over de leerling
  2. een beschrijving van de activiteiten van het verwijzende bevoegd gezag in het kader van de begeleiding van de leerling, en van de resultaten van die activiteiten
  3. een document dat aangeeft welke externe deskundigen voor advies of hulp zijn ingeschakeld bij de begeleiding van de leerling
  4. een beschrijving van de risico's die zich naar verwachting zullen voordoen indien de leerling voorbereidend beroepsonderwijs, middelbaar algemeen voortgezet onderwijs, speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs blijft volgen, en
  5. mogelijk relevante test- en toets-gegevens.

Deze bijzondere aanvraag TLV- PrO kan alleen door een VO-school worden aangevraagd die zelf een PrO-afdeling heeft.

9. Aanvraag toewijzing Leerweg Ondersteunend Onderwijs (LWOO)

Als een VO-school een aanvraag voor toewijzing LWOO doet bij het Loket, dient de volgende procedure doorlopen te worden:

- De landelijke criteria blijven tot 1-8-2020 gelden. Deze staan beschreven in het handboek aanmeldingsprocedure LWOO & PrO, dat door het Samenwerkingsverband RefSVO ter beschikking wordt gesteld.
- De VO-school stelt bovengenoemd handboek ter beschikking van de basisscholen, en bespreekt met hen de procedure.
- De VO-school besluit over een toewijzing voor Leerweg Ondersteunend Onderwijs.
- De school draagt zorg voor het uploaden van de lijst met leerling-gegevens van de leerlingen, die LWOO toegewezen gekregen hebben, in de daarvoor bestemde map op Sharepoint.
- De gevormde dossiers voor de aanvraag van de toewijzing LWOO blijven bewaard op de school.
- Het Loket neemt het besluit van de VO-school over en geeft de LWOO-toewijzingen af.
- Voor deze vorm van onderwijs is niet het schooladvies van de basisschool leidend, maar de VO-school bepaalt of een leerling aangewezen is op LWOO.
- Voor toewijzingen LWOO voor een nieuw schooljaar dient een lijst met leerling-gegevens van de leerlingen, die door de VO-school naar deze vorm van onderwijs verwezen worden, voor 1 juli bij het Loket te zijn ingediend. De gegevens van de leerling omvatten in ieder geval: voornaam en achternaam leerling, geboortedatum, laatste 3 cijfers burgerservicenummer (BSN), leerjaar, begin deze vorm van onderwijs).
- Alle VO-scholen hebben zorgplicht. Dit betekent dat voor elke leerling binnen 6 weken na inschrijving een passende leerplek aangeboden moet worden. Deze termijn mag 1 keer met 4 weken worden verlengd.
- Alle toewijzingen LWOO zijn landelijk geldig.
- Alle toewijzingen LWOO worden bekostigd door het Samenwerkingsverband van de VO-school waar de leerling naar school gaat.
- Let op: Het kan voorkomen dat een VO-leerling vanuit een anders SWV wordt aangemeld, geen LWOO-indicatie heeft, omdat het SWV door voor opting-out te kiezen geen LWOO-leerlingen meer heeft, maar volgens de nieuwe school wel een LWOO-indicatie heeft. Voor deze leerling kan in het 3^e of 4^e jaar dus geen indicatie meer aangevraagd worden. Uiteraard is het aan de school zelf om deze leerling alsnog in het LWOO te plaatsen. Maar als SWV krijgen we voor deze lln. geen LWOO-middelen.
- Alle aanwijzingen LWOO moeten, net als de TLV's voor VSO en PrO, voor 1 oktober van ieder jaar zijn afgegeven door het Loket RefSVO, indien de school de bekostiging voor deze vorm van onderwijs voor het volgende kalenderjaar wil ontvangen. Indien de toewijzing niet op 1 oktober is ingeschreven, ontvangt de VO-school het volgend kalenderjaar niet de extra bekostiging voor de LWOO-toewijzing.
- IQ-gegevens in het dossier mogen maximaal twee jaar oud zijn.

10.1 Algemene criteria toewijzing LWOO

Bij het aanvragen van een toewijzing LWOO bij het Samenwerkingsverband wordt voor de betreffende leerling een traject doorlopen en een dossier opgebouwd volgens de volgende criteria (zie ook het Handboek aanmeldingsprocedure LWOO & PrO, dat ieder jaar door RefSVO wordt uitgegeven):

1. Voor de toelating tot het LWOO gelden de volgende landelijke criteria :
  - a. Een IQ-score tussen de 75 en 120. Deze wordt in 2 categorieën gesplitst, namelijk :
    - Een IQ-score van 75 t/m 90 met leerachterstand
    - Een IQ-score van 91 t/m 120 met leerachterstand en met sociaal-emotionele problematiek die een relatie heeft met de achterblijvende leerprestaties

- b. Een leerachterstand op minimaal 2 van de 4 domeinen technisch lezen, begrijpend lezen, spelling en inzichtelijk rekenen. Daarbij moet altijd 1 leerachterstand zijn bij begrijpend lezen of inzichtelijk rekenen. Een leerachterstand wordt uitgedrukt in een percentage en dient tussen de 0,25 en 0,5 te zijn. Deze gegevens worden aangeleverd door de basisschool aan de VO-school.
  - c. Er dient een volledig ingevuld onderwijskundig rapport vanuit het Primair Onderwijs bij de VO-school ingeleverd te worden. In dit onderwijskundig rapport staan duidelijk de scores van didactische toetsen voor technisch lezen, begrijpend lezen, spelling en inzichtelijk rekenen vermeld. Dit vermelden gebeurt met de naam van de toets en de toetsversie, de toetsdatum, de ruwe scores, de vaardigheidsscores, de DI en de Dle. Deze toetsen dienen afgenomen te zijn in hetzelfde cursusjaar als de aanvraag LWOO wordt gedaan. Dit formulier vindt u in het Handboek aanmeldingsprocedure LWOO & PrO, dat ieder schooljaar door het Samenwerkingsverband RefSVO wordt uitgegeven.
  - d. Omdat het kan voorkomen dat naast achterstanden en laag IQ, ook de sociaal-emotionele toestand van de leerling moet worden meegenomen, dient er een uitslag van sociaal-emotionele vragenlijst bijgevoegd te worden.
  - e. Een door ouder(s) ondertekend formulier voor kennisneming en het geven van toestemming. Dit formulier vindt u in het Handboek aanmeldingsprocedure LWOO & PrO, dat ieder schooljaar door het Samenwerkingsverband RefSVO wordt uitgegeven.
  - f. Er zijn kopieën bij het dossier gevoegd uit het basisschoolarchief van de leerling, zoals eventuele eerdere testen of onderzoeken.
2. Van een toewijzing LWOO dient de VO-school een afschrift te sturen van het advies over de ondersteuningsbehoefte naar de ouder(s).

10. Ondersteuningstoewijzing op schoolniveau

De scholen hebben een grote mate van autonomie om de interne ondersteuningstoewijzing zelf ter hand te nemen. Wel is samenwerking met het Loket RefSVO nodig. In ieder geval moet het mogelijk zijn om op een transparante wijze door de scholen verantwoording af te leggen aan het samenwerkingsverband over de bestede middelen aan interne ondersteuning en de wijze waarop toewijzing plaatsvindt.

De checklisten voor alle aanvragen zijn via onze website www.refsvo.nl te downloaden. U kunt ze vinden onder downloads Loket RefSVO. Hier vindt u ook de aanvraagformulieren voor de verschillende TLV's en andere handige documenten met informatie m.b.t. leerondersteuning.